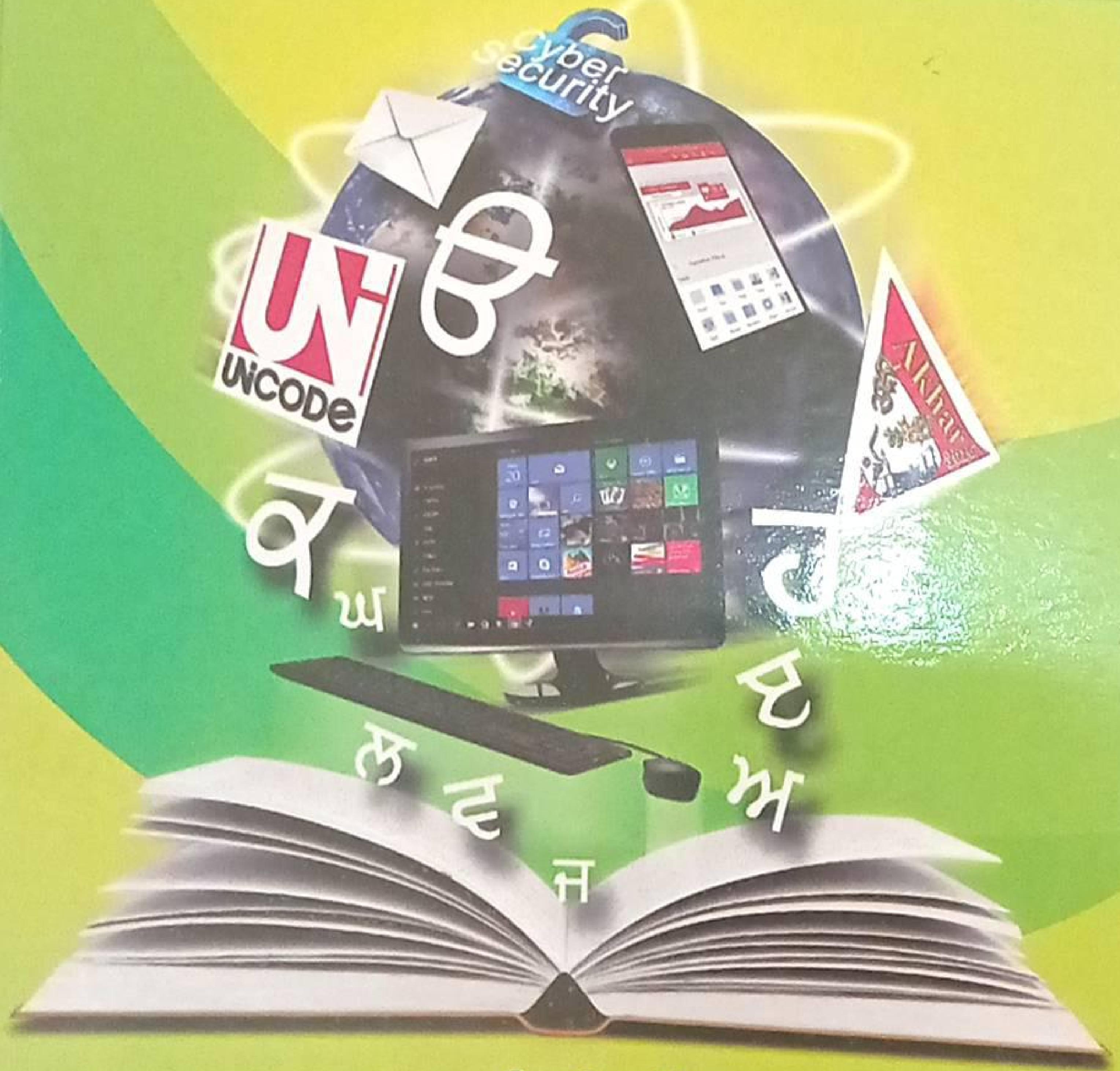
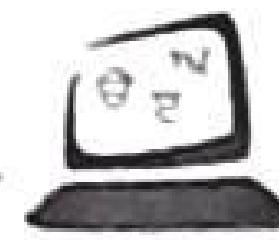

ਪੰਜਾਬੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਸਿੱਖਿਆ

ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਫਟਵੇਅਰਾਂ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਯੋਗੀ ਜਾਣਕਾਰੀ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ

ਡਾ. ਸੀ ਪੀ ਕੰਬੋਜ

੩

ਤਤਕਰਾ

1. ਕੰਪਿਊਟਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ

(An Introduction to Computer)

09-14

1.1 ਕੰਪਿਊਟਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ	1.2 ਨਾਮਕਰਨ
1.3 ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ	1.4 ਕਾਰਜ-ਪ੍ਰਣਾਲੀ
1.5 ਵਰਤੋਂ	
1.6 ਇਨਪੁਟ, ਆਉਟਪੁਟ, ਸਟੋਰੇਜ ਭਾਗ ਅਤੇ ਮੈਮਰੀ	
1.7 ਕੰਪਿਊਟਰ ਹਾਰਡਵੇਅਰ ਅਤੇ ਸਾਫਟਵੇਅਰ	
1.8 ਛੋਟੇ ਸ਼ਬਦ	

2. ਐਮਐੱਸ ਵਰਡ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਟਾਈਪਿੰਗ

(MS Word and Punjabi Typing)

15-26

2.1 ਐਮਐੱਸ ਵਰਡ	2.2 ਪੰਜਾਬੀ ਫੌਂਟ
2.3 ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਟਾਈਪ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ	
2.4 ਪੰਜਾਬੀ ਕੀ-ਬੋਰਡ ਲੇਆਊਟ	2.5 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਚਿੰਨ੍ਹ ਪਾਉਣਾ
2.6 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੱਖਰ ਪਾਉਣ ਲਈ ਕੀ-ਬੋਰਡ ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ	
2.7 ਫੌਂਟ ਬਦਲਣ ਦਾ ਕੀ-ਬੋਰਡ ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ ਬਣਾਉਣਾ	
2.8 ਆਟੋ ਕਰੈਕਟ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ	
2.9 ਫੁੱਟ-ਨੋਟ ਲਗਾਉਣੇ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ	
2.10 ਪੰਜਾਬੀ ਪਾਠ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਡੱਬੀਆਂ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣਾ	
2.11 ਅੱਖਰਾਂ ਦਾ ਜੁੜ ਜਾਣਾ	2.12 ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫੌਂਟਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
2.13 ਫੁੱਟਕਲ	

3. ਯੂਨੀਕੋਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ (Unicode System)

27-32

3.1 ਯੂਨੀਕੋਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ	3.2 ਯੂਨੀਕੋਡ ਵਿਚ ਟਾਈਪ ਕਰਨਾ
3.3 ਯੂਨੀਕੋਡ ਦੇ ਲਾਭ	
3.4 ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਾਂ/ਹਵਾਲਾ ਸੁਚੀ/ਪੁਸਤਕ ਸੁਚੀ ਨੂੰ ਕੁਮ ਵਿਚ ਲਗਾਉਣਾ	
3.5 ਫਾਈਲ/ਫੋਲਡਰ ਦਾ ਨਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਰੱਖਣਾ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਭਣਾ	
3.6 ਫੌਂਟ ਬਦਲਣਾ	3.7 ਆਟੋ ਕੰਟੈਂਟ (Auto Contents)
3.8 ਸਾਹਿਤਿਕ ਚੋਰੀ ਪਕੜਨ ਵਾਲਾ ਸਾਫਟਵੇਅਰ (Plagiarism)	

4. ਟਾਈਪਿੰਗ ਅਤੇ ਪਰੂੰਫ ਰੀਡਿੰਗ

(Typing and Proof Reading)

33-38

4.1 ਅੱਖਰ ਦੀ ਸਕਰੀਨ ਦੇ ਭਾਗ	
4.2 ਟਾਈਪਿੰਗ ਪੈਡ	
4.3 ਫੌਂਟ ਕਨਵਰਟਰ	
4.4 ਸਪੈਲ ਚੈਕਰ	4.5 ਗਰੈਮਰ ਚੈਕਰ

5. ਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਵਾਦ ਅਤੇ ਓਸੀਆਰ

(Language Translation ans OCR)

3

5.1 ਲਿਪੀਅੰਤਰਨ (Transliteration)

5.2 ਅਨੁਵਾਦ (Translation)

5.3 ਓਸੀਆਰ (Optical Character Recognition)

5.4 ਕੋਸ਼ (Dictionary) 5.5 ਪਾਠ ਤੋਂ ਬੋਲ (Text to Sp)

5.6 ਭਾਸ਼ਾ ਸੈਟਿੰਗਜ਼ (Language Settings)

6. ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਉੱਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ

(Use of Punjabi on Internet)

43-

6.1 ਇੰਟਰਨੈੱਟ (Internet) 6.2 ਈ-ਮੇਲ

6.3 ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਖੋਲ੍ਹਣਾ 6.4 ਵੈੱਬ ਸਰਚ ਕਰਨਾ

6.5 ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਈ-ਮੇਲ ਭੇਜਣਾ 6.6 ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ

7. ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ (Purchase and Security) 49-

7.1 ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਖਰੀਦ

7.2 ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਮੇਂ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ

7.3 ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਾਇਰਸ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਚਾਅ

7.4 ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਰਫਤਾਰ ਵਧਾਉਣਾ

7.5 ਸਮਾਰਟ ਫੋਨ ਦੀ ਖਰੀਦ

7.6 ਸਮਾਰਟ ਫੋਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਮੇਂ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ

7.7 ਗੂਗਲ ਇੰਡੀਕ ਕੀ-ਬੋਰਡ ਰਾਹੀਂ ਮੋਬਾਈਲ 'ਤੇ ਟਾਈਪ ਕਰਨਾ

ਅੰਤਿਕਾਵਾਂ

63-80

I. ਬੂਟਿੰਗ

IX. ਹੋੜਾ ਜਾਂ ਪੁੱਠਾ ਕੌਮਾ ਨਾ ਪੈਣਾ

II. ਹਾਰਡ ਡਿਸਕ ਤੇ ਰੈਮ

X. ਟਾਈਪਿੰਗ ਟਿਊਟਰ

III. ਵਿੰਡੋਜ਼ ਸ਼ਾਰਟਕੱਟ

XI. ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਐਕਸਲ

IV. ਆਸਕੀ ਕੋਡ ਟੇਬਲ

XII. ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਪਾਵਰ ਪੋਅਇੰਟ

V. ਯੂਨੀਕੋਡ ਟੇਬਲ

XIII. ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਪਬਲਿਸ਼ਰ

VI. ਯੂਨੀਕੋਡ ਫੌਂਟ ਨਮੂਨੇ

XIV. ਗੂਗਲ ਇੰਡੀਕ ਕੀ-ਬੋਰਡ

VII. 'ਸਤਲੁਜ' ਵਿਚ ਟਾਈਪ ਕਰਨਾ

XV. ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ

VIII. ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਅੱਖਰ ਬਦਲ ਜਾਣਾ